

19.11.2021

Urobme kruh dôvery skutočne bezpečným pre deti

Aj tento rok si Národné koordinačné stredisko pre riešenie problematiky násilia na deťoch (NKS) pri Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR) pripomína Európsky deň na ochranu detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním (18. novembra) originálnym spôsobom. V spolupráci s Radou Európy pripravilo slovenskú verziu brožúrky a pasu detských práv, ktoré najmenším umožnia objaviť svoje práva zrozumiteľným a zábavným spôsobom.

Tohtoročný Európsky deň na ochranu detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním sa zameriava na jednu z najčastejších foriem sexuálneho zneužívania detí – na sexuálne zneužívanie „v kruhu dôvery“. K väčšine prípadov sexuálneho zneužívania detí totiž dochádza práve v ich kruhu dôvery. Keď koná násilie osoba, ktorú poznajú, obdivujú, alebo je dôverujú, je pre deti obzvlášť ťažké vyjsť s pravdou von.

Čo je kruh dôvery a kto sa v ňom nachádza?

Nebezpečenstvo vnímame ako niečo, čo je neznáme a prichádza zvonku. Mnoho dievčat a chlapcov zažíva násilie (vrátane sexuálneho zneužívania) od ľudí, ktorým najviac dôverujú. Ako stanovuje lanzarotský Dohovor, tieto vzťahy sú zvyčajne založené na „dôvere“, „autorite“ alebo „vplyve“. Preto sa uvedený typ násilia opisuje ako násilie „v kruhu dôvery“. Páchateľmi môžu byť rodičia detí alebo ich opatrovatelia, členovia širšej rodiny, učitelia, vychovávatelia, ale aj športoví tréneri či iné osoby, s ktorými majú deti blízky vzťah, vrátane ich rovesníkov.

Prečo je dôležité otvoriť tému o sexuálnom zneužívaní detí v kruhu dôvery?

Zažívanie akéhokoľvek násilia v detstve má značný vplyv na zdravie a pohodu dieťaťa počas jeho života. Násilie v kruhu dôvery je však veľmi špecifické a značne zložitejšie a mnohé deti nikdy neprezradia, čo sa deje. Často žijú v utajení a s traumou zo svojho utrpenia. Preto je dôležité diskutovať o tom, akými spôsobmi môžu rodičia hovoriť s deťmi o sexuálnom zneužívaní, a informovať dospelých aj deti o možnostiach odhalenia a nahlásenia zneužívania, o ktorom sa dozvedeli.

Video „tell someone you trust“ – v SK jazyku : <https://www.youtube.com/watch?v=Azr4CEPbZ6A>

Slovenská verzia brožúrky a pasu detských práv

Pri príležitosti 18. novembra ako Európskeho dňa na ochranu detí pred sexuálnym vykorisťovaním a sexuálnym zneužívaním sa NKS rozhodlo (v rámci jednej z hlavných úloh Národnej stratégie na ochranu detí pred násilím a tiež Národnej koncepcie na ochranu detí v digitálnom priestore v rámci zvyšovania informovanosti o problematike násilia na deťoch) vytvoriť v spolupráci s Radou Európy slovenskú verziu brožúrky a pasu detských práv, ktoré deťom umožnia objaviť svoje práva zrozumiteľným a zábavným spôsobom.

Materiály sú určené na využitie pri osvetových aktivitách v škole, ale aj na iných miestach, ktoré deti a ich rodičia navštevujú, napr. zdravotné strediská, sociálne služby, športové a kultúrne strediská atď.

1. Trojstranová ilustrovaná brožúrka „Ja mám práva“ predstavuje práva detí v jazyku priateľskom pre deti a vytvára pre ne tri ľahko pochopiteľné skupiny práv. Načrtáva vzťah medzi dieťaťom a štátom, ako aj úlohu medzinárodných organizácií pri ochrane práv dieťaťa. Tiež vysvetľuje možnosti, ktoré majú deti k dispozícii, ak ich práva nie sú rešpektované.

2. „Pas na cestu za tvojimi právami“ umožňuje deťom hravou formou vstúpiť do sveta svojich práv, pričom vysvetľuje ich základné práva, ale aj vzťah medzi dieťaťom a štátom, či úlohu medzinárodných organizácií. Mal by to byť ich prvý pas v živote.